

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

101 -యుద్ధకాండ ఏకోత్తరశతతమః సర్గః

|| లక్ష్మణశక్తిక్షేపః ||

తస్మిన్మతిహతేఽస్తే తు రావణో రాక్షసాభిపః |
క్రోధం చ ద్విగుణం చక్రే క్రోధాచ్ఛాస్త్రమనంతరమ్ || 1 ||

మయేన విహితం రౌద్రమన్యదస్త్రం మహాద్యుతిః |
ఉత్ప్రస్తుం రావణో ఘోరం రాఘవాయ ప్రచక్రమే || 2 ||

తతః శూలాని నిశ్చేరుర్గదాశ్చ ముసలాని చ |
కార్ముకాట్టిప్యమానాని వజ్రసారాణి సర్వశః || 3 ||

ముద్గరాః కూటపాశాశ్చ దిప్తాశ్చాశనయస్తథా |
నిషేతుల్వివిధాస్త్రైశ్చ వాతా ఇవ యుగక్తయే || 4 ||

తదస్త్రం రాఘవః శ్రీమానుత్తమాస్త్రవిదాం వరః |
జఘాన పరమాస్త్రేణ గాంధర్వేణ మహాద్యుతిః || 5 ||

తస్మిన్మతిహతేఽస్తే తు రాఘవేణ మహాత్మనా |
రావణః క్రోధతామ్రాక్షః సౌరమస్త్రముదైరయత్ || 6 ||

తతశ్చక్రాణి నిషేతుర్భాస్వరాణి మహాంతి చ |
కార్ముకాట్టిమవేగస్య దశగ్రీవస్య భీమతః || 7 ||

తైరాసీద్గగనం దిప్తం సంపతద్భిరితస్తతః |
పతద్భిశ్చ దిశో దిప్తాశ్చంద్రసూర్యగ్రహైరివ || 8 ||

తాని చిచ్ఛేద బాణౌఘైశ్చక్రాణి స తు రాఘవః |
ఆయుధాని చ చిత్రాణి రావణస్య చమూముఖే || 9 ||

తదస్త్రం తు హతం దృష్ట్వా రావణో రాక్షసాభిపః |
వివ్యాధ దశభిర్బాణై రామం సర్వేషు మర్తసు || 10 ||

స విద్ధో దశభిర్బాణైర్మహాకార్ముకనిఃసృతైః |
రావణేన మహాతేజా న ప్రాకంపత రాఘవః || 11 ||

తతో వివ్యాధ గాత్రేషు సర్వేషు సమితింజయః |
రాఘవస్తు సుసంక్రుద్ధో రావణం బహుభిః శరైః || 12 ||

ఏతస్మిన్నంతరే క్రుద్ధో రాఘవస్యానుజో బలీ |
లక్ష్మణః సాయకాన్సప్త జగ్రాహ పరవీరహా || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

101 -యుద్ధకాండ ఏకోత్తరశతతమః సర్గః

తైః సాయకైర్మహావేగై రావణస్య మహాద్యుతిః |
ధ్వజం మనుష్యశీర్షం తు తస్య చిచ్ఛేద నైకధా || 14 ||

సారథేశ్వాపి బాణేన శిరో జ్వలితకుండలమ్ |
జహార లక్ష్మణః శ్రీమాన్నైర్మతస్య మహాబలః || 15 ||

తస్య బాణైశ్చ చిచ్ఛేద ధనుర్గజకరోపమమ్ |
లక్ష్మణో రాక్షసేంద్రస్య పంచభిర్నిశితైః శరైః || 16 ||

నీలమేఘనిభాంశ్చాస్య సదశ్వాన్సర్వతోపమాన్ |
జఘానాప్లుత్య గదయా రావణస్య విభీషణః || 17 ||

హతాశ్వాద్వేగవాన్యేగాదవప్లుత్య మహారథాత్ |
క్రోధమాహారయత్తివ్రం భ్రాతరం ప్రతి రావణః || 18 ||

తతః శక్తిం మహాశక్తిర్లిప్తాం దిప్తాశనీమివ |
విభీషణాయ చిక్షేప రాక్షసేంద్రః ప్రతాపవాన్ || 19 ||

అప్రాప్తామేవ తాం బాణైస్త్రిభిశ్చిచ్ఛేద లక్ష్మణః |
అథోదతిష్ఠత్సన్నాదో వానరాణాం తదా రణే || 20 ||

సా పపాత త్రిధా చ్ఛిన్నా శక్తిః కాంచనమాలినీ |
సవిస్ఫులింగా జ్వలితా మహోల్కేవ దివశ్చుతా || 21 ||

తతః సంభావితతరాం కాలేనాపి దురాసదామ్ |
జగ్రాహ విపులాం శక్తిం దివ్యమానాం స్వతేజసా || 22 ||

సా వేగితా బలవతా రావణేన దురాసదా |
జజ్వాల సుమహాఘోరా శక్రాశనిసమప్రభా || 23 ||

ఏతస్మిన్నంతరే వీరో లక్ష్మణస్తం విభీషణమ్ |
ప్రాణసంశయమాపన్నం తూర్ణమభ్యవపద్యత || 24 ||

తం విమోక్షయితుం వీరశ్చాపమాయమ్య లక్ష్మణః |
రావణం శక్తిహస్తం వై శరవర్షైరవాకిరత్ || 25 ||

కీర్యమాణః శరౌఘేణ విసృష్టేన మహాత్మనా |
స ప్రహర్తుం మనశ్చక్రే విముఖీకృతవిక్రమః || 26 ||

మోక్షితం భ్రాతరం దృష్ట్వా లక్ష్మణేన స రావణః |
లక్ష్మణాభిముఖస్త్రిష్ఠన్విదం వచనమబ్రవీత్ || 27 ||

వార్తీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

101 -యుద్ధకాండ ఏకోత్తరశతతమః సర్గః

మోక్షితస్తే బలశ్లాఘిన్యస్తాదేవం విభీషణః |
 విముచ్య రాక్షసం శక్తిస్త్యయాయం వినిపాత్యతే || 28 ||
 ఏషా తే హృదయం భిత్త్వా శక్తిర్లోహితలక్ష్మణా |
 మద్భాషాపరిఘోత్సృష్టా ప్రాణానాదాయ యాస్యతి || 29 ||
 ఇత్యేవముక్త్వా తాం శక్తిమష్టఘంటాం మహాస్వనామ్ |
 మయేన మాయావిహితామమోఘాం శత్రుఘాతినీమ్ || 30 ||
 లక్ష్మణాయ సముద్ధిశ్య జ్వలంతమివ తేజసా |
 రావణః పరమక్రుద్ధశ్చిక్షేప చ ననాద చ || 31 ||
 సా క్షిప్తా భీమవేగేన శక్తాశనిసమస్వనా |
 శక్తిరభ్యపతద్యేగాల్లక్ష్మణం రణమూర్ధని || 32 ||
 తామనువ్యాహరచ్ఛక్తిమాపతంతం స రాఘవః |
 స్వస్త్యస్తు లక్ష్మణాయేతి మోఘా భవ హతోద్యమా || 33 ||
 రావణేన రణే శక్తిః క్రుద్ధేనాశీవిషోపమా |
 ముక్తాఽఽశూరస్యభీతస్య లక్ష్మణస్య మమజ్ఞ సా || 34 ||
 న్యపతత్సా మహావేగా లక్ష్మణస్య మహోరసి |
 జిహ్వోరగరాజస్య దీప్యమానా మహాద్యుతిః || 35 ||
 తతో రావణవేగేన సుదూరమవగాఢయా |
 శక్త్యా నిర్భిన్నహృదయః పపాత భువి లక్ష్మణః || 36 ||
 తదవస్థం సమీపస్థో లక్ష్మణం ప్రేక్ష్య రాఘవః |
 భ్రాతృన్నహన్తహాతేజా విషణ్ణహృదయోఽభవత్ || 37 ||
 స ముహూర్తమనుధ్యాయ బాష్పవ్యాకులలోచనః |
 బభూవ సంరభ్రతరో యుగాంత ఇవ పావకః || 38 ||
 న విషాదస్య కాలోఽయమితి సంచింత్య రాఘవః |
 చక్రే సుతుములం యుద్ధం రావణస్య వధే ధృతః || 39 ||
 సర్వయత్నేన మహతా లక్ష్మణం సన్నిరీక్ష్య చ |
 స దదర్శ తతో రామః శక్త్యా భిన్నం మహాహవే || 40 ||
 లక్ష్మణం రుధిరాదిగ్ధం సపన్నగమివాచలమ్ |
 తామపి ప్రహితాం శక్తిం రావణేన బలీయసా || 41 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

101 -యుద్ధకాండ ఏకోత్తరశతతమః సర్గః

యత్తతస్తే హరిశ్రేష్ఠా న శేకురవమర్లితుమ్ |
 అర్లితాశ్చైవ బాణౌఘైః క్షిప్రహస్తేన రక్షసా || 42 ||
 సౌమిత్రిం సా వినిర్భిద్య ప్రవిష్టా ధరణీతలమ్ |
 తాం కరాభ్యాం పరామృశ్య రామః శక్తిం భయావహామ్ || 43 ||
 బభంజ సమరే క్రుద్ధో బలవాన్విచకర్ష చ |
 తస్య నిష్కర్షతః శక్తిం రావణేన బలీయసా || 44 ||
 శరాః సర్వేషు గాత్రేషు పాతితా మర్త్యభేదినః |
 అచింతయిత్వా తాన్బాణాన్సమాశ్లిష్య చ లక్ష్మణమ్ || 45 ||
 అబ్రవీచ్ఛ హనూమంతం సుగ్రీవం చైవ రాఘవః |
 లక్ష్మణం పరివార్యేహ తిష్ఠద్భ్యం వానరోత్తమాః || 46 ||
 పరాక్రమస్య కాలోఽయం సంప్రాప్తా మే చిరేప్పితః |
 పాపాత్మాఽయం దశగ్రీవో వధ్యతాం పాపనిశ్చయః || 47 ||
 కాంక్షతః స్తోకకస్యేవ ఘుర్కాంతే మేఘదర్శనమ్ |
 అస్మిన్సుహూర్తే నచిరాత్సత్యం ప్రతిశ్యణోమి వః || 48 ||
 అరావణమరామం వా జగద్ధక్ష్ణ్యథ వానరాః |
 రాజ్యనాశం వనే వాసం దండకే పరిధావనమ్ || 49 ||
 వైదేహ్యశ్చ పరామర్శం రక్షోభిశ్చ సమాగమమ్ |
 ప్రాప్తం దుఃఖం మహద్ధోరం క్లేశం చ నిరయోపమమ్ || 50 ||
 అద్య సర్వమహం త్యక్త్యే నిహత్వా రావణం రణే |
 యదర్థం వానరం సైన్యం సమానీతమిదం మయా || 51 ||
 సుగ్రీవశ్చ కృతో రాజ్యే నిహత్వా వాలినం రణే |
 యదర్థం సాగరః క్రాంతః సేతుర్బద్ధశ్చ సాగరే || 52 ||
 సోఽయమద్య రణే పాపశ్చక్షుర్విషయమాగతః |
 చక్షుర్విషయమాగమ్య నాయం జీవితమర్హతి || 53 ||
 దృష్టిం దృష్టివిషస్యేవ సర్వస్య మమ రావణః |
 స్వస్థాః పశ్యత దుర్ధర్షా యుద్ధం వానరపుంగవాః || 54 ||
 ఆసీనాః పర్వతాగ్రేషు మమేదం రావణస్య చ |
 అద్య రామస్య రామత్వం పశ్యంతు మమ సంయుగే || 55 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

101 -యుద్ధకాండ ఏకోత్తరశతతమః సర్గః

సదేవాః కథయిష్యంతి యావద్భూమిర్ధరిష్యతి |
సమాగమ్య సదా లోకే యథా యుద్ధం ప్రవర్తితమ్ || 57 ||

ఏవముక్త్యా శితైర్భాణైస్తప్తకాంచనభూషణైః |
ఆజఘాన దశగ్రీవం రణే రామః సమాహితః || 58 ||

అథ ప్రదీప్తైర్వారాచైర్ముసలైశ్చాపి రావణః |
అభ్యవర్షత్తదా రామం ధారాభిరివ తోయదః || 59 ||

రామరావణముక్తానామనోన్యమభినిఘ్నతామ్ |
శరాణాం చ శరాణాం చ బభూవ తుములః స్వనః || 60 ||

తే భిన్నాశ్చ వికీర్ణాశ్చ రామరావణయోః శరాః |
అంతరిక్షాత్ప్రదీప్తాగ్రా నిపేతుర్ధరణీతలే || 61 ||

తయోర్జ్ఞాతలనిర్హోషో రామరావణయోర్మహాన్ |
త్రాసనః సర్వభూతానాం సంబభూవాద్భుతోపమః || 62 ||

స కీర్యమాణః శరజాలవృష్టిభిః మహాత్మనా దీప్తధనుష్కతాఽర్థితః |
భయాత్ప్రదుద్రావ సమేత్య రావణో యథాఽనిలేనాభిహతో బలాహకః || 63 ||

ఇత్యార్ద్రే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోత్తరశతతమః
సర్గః || 101 ||

